

VPRAŠALNIK O UČNIH NAVADAH ZA MLADOSTNIKE

Avtorica DUŠICA BOBEN (TESTinfo letnik 5-6 (2000-2001), št. 1)

Priredbo nemškega vprašalnika o učnih navadah za mladostnike, ki ni zgolj ozko vezana na merjenje učnih navad, ampak zajema tudi učenčevo motivacijo, njegovo odzivanje na stresne dogodke v šoli in socialne vidike, že poznate. Dodatno vrednost daje vprašalniku tudi poseben priročnik o SPREMINJANJU UČNIH NAVAD in knjiga-priročnik za učence BOLJŠA MOTIVACIJA – USPEŠNEJŠE UČENJE. Ta pomaga učencu (lahko pa tudi učitelju, staršem, strokovnjakom) organizirati delo za šolo, izboljšati koncentracijo, povečati motivacijo in seveda ga tudi nauči, kako naj se uči, da bo uspešnejši.

Na koncu vprašalnika je dodanih šest vprašanj, ki ne spadajo v nobeno lestvico, so pa izhodišča za pogovor z učencem. Ker v priročniku te postavke niso posebej statistično predstavljene, vam tokrat podajamo nekaj podatkov iz standardizacijskega vzorca. Obdelali smo prve štiri. Peto in šesto vprašanje se nanašata na učenčevo oceno šolskega uspeha v primerjavi z razredom (Če bi razred po šolskem uspehu razdelili na tri skupine, v katero bi se uvrstil/a?) in kaj učenec misli, kakšen bo njegov uspeh do konca šole (enak, boljši ali slabši).

Poglejmo si vprašanja in odgovore učencev v vzorcu 1221 slovenskih osnovnošolcev in srednješolcev. V vzorcu je bilo 522 osnovnošolcev (brez manjkajočih podatkov je bilo 36 % sedmošolcev in 64 % osmošolcev) ter 698 srednješolcev (brez manjkajočih podatkov je bilo 40 % prvošolcev, 23 % drugošolcev, 20 % tretješolcev in 17 % četrtošolcev). V vzorcu je bilo 52,6 % deklet in 47,4 % fantov. Število učencev, ki ga navajamo v spodnjih tabelah, je pri nekaterih podskupinah manjše zaradi manjkajočih podatkov.

156. V povprečju se na dan učim približno: a) 1-2 uri b) 3 ure c) 4 ure ali več

Preglednica 1: Pogostost odgovorov učencev razdeljenih po spolu in šoli na 156. vprašanje

	vsi skupaj	dekleta	fantje	OŠ	SŠ
1-2 uri	902 (74 %)	413 (65 %)	474 (83 %)	436 (84 %)	466 (67 %)
3 ure	259 (21 %)	185 (29 %)	70 (12 %)	69 (13 %)	189 (27 %)
4 ure in več	43 (4 %)	29 (5 %)	13 (2 %)	11 (2 %)	32 (5 %)
manjkajoči pod.	17 (1 %)	4 (1 %)	13 (3 %)	6 (1 %)	11 (1 %)

Da bi preverili, ali se statistično pomembno razlikujejo med seboj dekleta in fantje ter osnovnošolci od srednješolcev, smo uporabili metodo primerjanja dveh skupin za neparametrijske podatke *medianski test* iz programa STATISTICA in ga preverili še z nekaj drugimi neparametrijskimi metodami (Kruskal-Wallis ANOVA, Wald-Wolfowitz-Runs test).

Fantje in dekleta se statistično pomembno razlikujejo po odgovorih na to postavko ($hi-2 = 58,04$, $df = 1$, $p = 0,0000$). V splošnem bi lahko rekli, da dekleta (ne glede na razred, ki ga obiskujejo) porabijo za učenje več časa kot fantje. Prav tako so statistično pomembne razlike med osnovnošolci in srednješolci ($hi-2 = 43,2$, $df = 1$, $p = 0,00000$). Pomembnost razlik so pokazali tudi drugi testi. Več časa za učenje porabijo srednješolci in med njimi več dekleta kot fantje.

Zaradi velikega števila učencev, ki se učijo tudi manj kot 1 uro, smo v končni obliki vprašalnika dodali še en možni odgovor *do 1 uro*.

157. Ali med počitnicami opravljaš počitniška dela? a) pogosto b) redko c) nikoli

Preglednica 2: Pogostost odgovorov učencev razdeljenih po spolu in šoli na 157. vprašanje

	vsi skupaj	dekleta	fantje	OŠ	SŠ
pogosto	354 (29 %)	182 (29 %)	169 (30 %)	149 (28 %)	204 (29 %)
redko	585 (48 %)	309 (49 %)	256 (46 %)	270 (52 %)	315 (45 %)
nikoli	273 (22 %)	137 (22 %)	130 (23 %)	98 (19 %)	175 (25 %)
manjkajoči pod.	9 (1 %)	3 (0 %)	6 (1 %)	5 (1 %)	4 (1 %)

Med spoloma ni statistično pomembnih razlik: z medianskim testom smo dobili $hi-2 = 0,3$, $df = 1$, $p = 0,61$. Z istim testom smo ugotovili statistično pomembno razliko med osnovnošolci in srednješolci ($hi-2 = 6,5$, $df = 1$, $p = 0,0110$), vendar pa nismo potrdili pomembnost razlik z nobenim drugim testom (Kruskal-Wallis test: $H(1,1209) = 1,6$, $p = 0,2109$; Wald-Wolfowitz-Runs test: $p = 0,2007$).

158. Ali tudi med šolskim letom delaš (dodatna dela, inštrukcije in podobno)? DA NE

Preglednica 3: Pogostost odgovorov učencev razdeljenih po spolu in šoli na 158. vprašanje

	vsi skupaj	dekleta	fantje	OŠ	SŠ
DA	421 (34 %)	243 (39 %)	169 (30 %)	224 (43 %)	196 (28 %)
NE	791 (65 %)	387 (61 %)	393 (69 %)	293 (56 %)	498 (71 %)
manjkajoči pod.	9 (1 %)	1 (0 %)	8 (1 %)	5 (1 %)	4 (1 %)

Tokrat smo si za potrditev razlik pomagali kar s $hi-2$ testom za 2×2 tabelo. Rezultati kažejo, da so statistično pomembne razlike med spoloma ($hi-2 = 9,49$, $p = 0,0021$, Yatesova korektura: $hi-2 = 9,12$, $p = 0,0025$) in med osnovnošolci in srednješolci v našem vzorcu ($hi-2 = 29,76$, $p = 0,0000$; Yatesova korektura: $hi-2 = 29,1$, $p = 0,0000$). Med šolskim letom delajo več dekleta kot fantje in več osnovnošolci kot srednješolci.

159. Ali moraš doma redno pomagati (gospodinjstvo, hišna opravila, skrb za brate ali sestre, na kmetiji...)? DA NE

Podobna je situacija z delom doma, kjer delajo dekleta več kot fantje in osnovnošolci več kot srednješolci. Podatki kažejo, da so razlike statistično pomembne:

- spol: $hi-2 = 4,14$, $p = 0,0419$, Yatesova korektura: $hi-2 = 3,9$, $p = 0,0482$;
- šola: $hi-2 = 10,79$, $p = 0,0010$, Yatesova korektura: $hi-2 = 10,41$, $p = 0,0013$.

Preglednica 4: Pogostost odgovorov učencev razdeljenih po spolu in šoli na 159. vprašanje

	vsi skupaj	dekleta	fantje	OŠ	SŠ
DA	612 (50 %)	336 (53 %)	266 (47 %)	291 (56 %)	321 (46 %)
NE	593 (49 %)	291 (46 %)	292 (51 %)	226 (43 %)	366 (52 %)
manjkajoči pod.	16 (1 %)	4 (1 %)	12 (2 %)	5 (1 %)	11 (2 %)